

İslami Finansın Küresel Önderleri

Emmy Abdul Alim
Çeviri: Hüseyin Burgazoğlu

alBaraka
Yayınları

EMMY ABDUL ALIM

Emmy Abdul Alim, Thomson Reuters Islamic Finance Gateway'de editörlük yapmaktadır. 2010 yılından beri İslami finans alanında çalışan bağımsız bir yazardır. Aberdeen Üniversitesi'nden yüksek lisans derecesi, Londra Üniversitesi Doğu ve Afrika Çalışmaları Okulu Arapça ve İslami Çalışmalar bölümünden ve Singapur Ulusal Üniversitesi İngilizce ve Avrupa Çalışmaları bölümünden lisans dereceleri vardır. İşletme ve İslami finans hakkında editörlük ve yazarlık yapmaya başlamadan önce Emmy, büyük çoğunlukla memleketi Singapur'da olmak üzere profesyonel olarak sahne sanatlarıyla uğraşmıştır. İngiltere, Mısır, Hollanda ve Malezya'da yaşamış ve çalışmıştır.

HÜSEYİN BURGAZOĞLU

2007 yılında Boğaziçi Üniversitesi İşletme bölümünden mezun oldu. Yüksek Lisans derecesini İstanbul Üniversitesi Sayısal Yöntemler anabilim dalından aldı. 2009 ve 2014 yılları arasında Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde araştırma görevlisi olarak çalıştı. Doktora eğitimine İstanbul Üniversitesi Sayısal Yöntemler anabilim dalında devam etmektedir. Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. İşletme ve iktisat alanında ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanmış çeşitli çalışmaları mevcuttur.

*Annem, Zubaidah Yusoff; babam Abdul Alim Abdul Rahim
ve merhum kız kardeşim Alizah Abdul Alim için,
Allah kendisine rahmet eylesin.*

İÇİNDEKİLER

Seçilmiş Kısaltmalar Listesi.....	13
Teşekkür	15
Giriş	19
Önderlerin Seçimi.....	22
Açıklayıcı Düşünceler.....	24

BİRİNCİ BÖLÜM

İslam Ekonomisti ve Aktivist.....	29
--	-----------

Hurşid Ahmed

Erken Dönem Etkiler: Muhammed İkbâl, Muhammed Esed ve Seyyid Ebu'l Âlâ Mevdudî.....	31
İslam'ı Hayata Geçirmek: Seyyid Ebu'l Âlâ Mevdudî ve Cemaat-i İslâmî ...	33
Kilometre Taşı: Birinci Uluslararası İslâm İktisadî Konferansı.....	37
Uluslararası Etki: Bir Akademik Disiplin Olarak İslâm Ekonomisi.....	40
Mesajın Yurt Dışına Yayılması: Avrupa ve İngiltere'deki Islamic Foundation	44
Pakistan Ekonomisinin İslamileşmesi	45
İslâm Ekonomisine Karşı Sadece Kâr Peşinde Koşma.....	49
Kırk Yıla Rağmen Ulaşılamayan Amaç	52
Son Söz.....	55

İKİNCİ BÖLÜM

İlk Eyleme Geçen	57
<i>Saeed Bin Ahmed Al Lootah</i>	
Her Zaman En Başından Başlamak	59
Dubai: Bağlam	62
Dubai İslam Bankası: İlk Tepkiler.....	65
Birinci İslami Bankacılık Konferansı – Mayıs 1979, Dubai.....	66
Büyüme ve Zorluklar.....	68
DİB, BAE ve Kurumsal Yönetim.....	73
Hajj Saeed, Dubai ve İslam Ekonomisi	76
Kırk Yıl Üzerine	78
Son Söz	80

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tesir Kaynağı	81
<i>Prens Muhammed Al Faisal Al Saud</i>	
Filizlendirme	82
Kataliz: Dar Al-Maal Al-Islami'nin Kuruluşu.....	86
DMI'nin Çalışmaları: Keşfedilmemiş Sularda Seyretmek	92
Güncel Durum.....	99
Kırk Yıl Üzerine: “Aura Gerçeklikten Çok Daha Büyük”	99
“Müslüman Dünya Uykuya Daldı”	108
“Sonunda Herkesin Selefi Olacağını Düşünüyorum”	113
Son Söz.....	117

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İstikrarlı Şekilde İyiliği Yayma	119
<i>Saleh Abdullah Kamel</i>	
<i>Baraka</i> 'nın Yayılması	122
Batıya Gidiş: Al Baraka İngiltere'de.....	126

İslam Ekonomisinin İlerleyişi	130
İslami Megabank	130
Dünya Zekât Fonu.....	132
Helal Sektörü.....	134
İslam Ülkeleri Topluluğunun Senin İçin Bir Şeyler Yapmasını Bekleme ..	135
Kırk Yıl Üzerine: Mekanizmaların Ötesinde Makasíd.....	135
Son Söz	139

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ulusal Sektörün Sistematik Yükselişi	141
---	------------

Mahathir Muhammed ve Malezya Öyküsü

1981 Kararına Giden Yol.....	142
Ulusal Yönlendirme Komitesi ve İslam Bankası'nın Kurulması	146
Sektörün Sistematik Olarak İnşası.....	148
Büyüme ve Gelişme Üzerine.....	156
İslami Sermaye Piyasası: Küresel Sukuk Lideri Olarak Malezya	158
İslami Finans İçin Model Bir Ulus.....	164
Daha İyi Bir Sistem	169
Otuz Yıl Üzerine: Ve Hâlâ Yapılacak Çok Şey Var.....	173
Son Söz	179

ALTINCI BÖLÜM

İslam Ekonomisti.....	181
------------------------------	------------

Abbas Mirakhor

İslam Ekonomisinin İkinci Safhası.....	183
Risk Transferi ve Küresel Finansal Kriz.....	187
Risk Paylaşımının Tüm İnsanlığın Yararı İçin Geliştirilmesi	189
“İslam'da ‘Diğer’ Anlayışı Yoktur”	193
IMF ve İslami Finans.....	194
Kırk Yıla Rağmen Ulaşılamayan Amaç	197

Daha İyi Bir Ekonomi İçin Yolları Açmak	200
Son Söz	202

YEDİNCİ BÖLÜM

Küresel Standart Belirleyici	203
---	-----

Rifaat Ahmed Abdel Karim

Yeni Paradigma İçin Muhasebe	205
AAOIFI: Modern İslami Finans Tarihindeki Bir Dönüm Noktası	209
Standartların Oluşturulması	210
IFSB: Düzenleyicilerle Birlikte Çalışmak	214
Manzarayı Değiştirmek: İslami Finansın Küresel Finansal Mimariyle Bütünleşmesi	221
İslami Finans İçin Standart Belirlemenin Yirmi Yılı	224
İlerleme	226
Son Söz	228

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Şeriat Âlimi	229
---------------------------	-----

Şeyh Nizam Yaquby

İslami Finansal Kurumlarda Şeriat Âlimlerinin Rolü	232
Şer'i Uyumlu Ne Demektir?	233
Etik Bir Toplum İçin Şer'i Uyumluluk	235
İkinci Nesil Şeriat Âlimleri	241
Şeriat Âlimleri İçin İslami Finans Eğitimi: Basamakları Tek Tek Tırmanmak	242
İki Kurul, Üç Kurul, Dört Kurul, Beş, Kaç Tane Olursa Çok Fazla Olur?	243
İslami Finanstaki Büyük Gelişmeler: Şeriat Âlimlerinin Katkıları	248
Kırk Yıla Rağmen Ulaşılamayan Amaç	251
Son Söz	253

DOKUZUNCU BÖLÜM

Avukat 255

Michael J. T. McMillen

Birçok İlk 257

“Amerika Birleşik Devletleri Muhtemelen Dünyadaki En Büyük İkinci
İslami Finans Piyasası” 261

“Amerika Birleşik Devletleri Şer’i Uyumlu İşlemlerin
Gerçekleştirilebileceği Dünyadaki En Uygun Yerlerden Biri” 264

Dünya Çapında Danışmanlık Yapmak ve Sözleşmeler Yapılandırmak..... 266

İslami Finansın Gelişmesindeki Kritik Faktörler..... 266

Etik Çalışma Kuralları: Avukatlar ve Şeriat Âlimleri 270

101: Toptan ve Perakende Satış Hakkında..... 274

Makāsıdü’ş-şeria ve Gayrimüslim İslami Finans Avukatı 276

On Yedi Yıla Rağmen Ulaşılamayan Amaç..... 277

Son Söz 278

ONUNCU BÖLÜM

Öz Sermaye Piyasası Adanı 281

Rushdi Siddiqui

Küresel Sektör için Endeksler ve Derecelendirmeler Geliştirmek 283

Küresel Sürdürülebilirlik: Geleneksel Endeksleri Geçmek ve Enron’dan
Kaçınma..... 285

Nabız Nerede?: Şer’i Uyumlu ve Şer’i Temelli Endeksler 288

Boşluklar ve Kopukluklar 292

Temel Kopukluk: Bilgi 297

Amerika Birleşik Devletleri, İslam ve İslami Finans 298

Helal Sektörü..... 301

Son Söz 303

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Parçaların Toplamından Daha Büyük: İslami Finansın Kırk Yılı.....	305
Beklentilerin Ötesinde Bir Büyüme	307
Benim Şeriatım, Senin Şeriatın: Bu Sistemde Bu Kadar Otantik İslami Olan Nedir?	310
Uygulanabilir Bir İş Modeli	315
Bankacılık ve Finansın Ötesinde: İslam Ekonomisi.....	319
Son Söz: Daha İyi Bir Yol Olarak İslami Kaynaklara Bağlılık	320
Kavramlar Sözlüğü.....	325
Kaynakça.....	327
İndeks.....	339

TEŞEKKÜR

“Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu görür. Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu görür.”*

Kur'an-ı Kerim, Zilzâl Suresi, Ayet 7-8

Bu kitabın yazımı sırasında birçok kişi bana yardımcı olmuştur; her birine yapmış oldukları katkılardan dolayı teşekkür etmek istiyorum. Eğer zikretmeyi unuttuğum bir isim olursa şimdiden özür diliyorum.

Allah'ın yardımı ve inayeti olmadan yapmış olduğum bu çalışmaların hiçbirisi mümkün olmazdı; o yüzden yol göstericiliği ve cömertliği için Rab-bime şükürler olsun.

En içten teşekkürü bunca yıl her türlü manevi desteği bana sağlamış olan sevgili arkadaşlarıma iletiyorum. En büyük şükran borcum, Melbourne, Avustralya'dan bile her gün bana çok ihtiyaç duyduğum desteği sağlayan Tatiana Tahir-Crave'e karşıdır. Onun dostluğu olmadan hayatta kalamazdım dersem abartmış olmam. Ayrıca Singapur'daki Rashidah Brandeis'e, Letonya'daki Samija Serifa>ya ve İtalya'daki Annex Achieng'e de teşekkürü bir borç bilirim. Peter Craven, Paul Brandeis, Luigi Leotta ve onun neşeli arkadaşlarına; Sarah, Thara, Sonia, Lea, Umred ve Agostino'ya da teşekkür ederim.

* [Ç.N.] Kitap içerisinde geçen ayet mealleri için Diyanet Vakfı meali kaynak olarak kullanılmıştır.

Singapur John Wiley & Sons'taki Nick Wallwork, Jules Yap, Gemma Rosey ve Chris Gage'e ve beni birkaç ay önce Nick ile tanıştıran Kuala Lumpur'daki Siti Kasim'e de şükranlarımı iletiyorum.

Saatlerce sürmüş olan mülakatları yazıya döken Güney Afrika'dan Jason Gray ve Dubai'den Zaheer Thai Kandy'e de teşekkür ederim.

Bölüm taslaklarını okuma zahmetinde bulunan Kuala Lumpur'daki Al Zaquan Amer Hamzah ve İngiltere'deki Tanya Chan-Sam ile tanıştırdığı için Kahire'deki Nagham Osman'a da teşekkür ederim. Bahreyn'deki Ameena Al Haddad ve Juhaina Kasimali'ye, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Zuzanita Zakaria'ya ve Malezya Menkul Kıymetler Komisyonu'nda çalışan Nurini Kassim'e geri bildirimleri ve yorumları için şükranlarımı sunuyorum. Singapur'daki Cheryl-Ann Low'a da yeni bir bakış sağladığı için teşekkür ederim.

Başta Dr. Sayd Farook, Wiebke Buelow, Blake Goud, Shaima Hasan, Ammar Radhi, Yusuf Radhi, Redha Al Ansari, Karim Arafa, Ameena Al Haddad, Juhaina Kasimali, Dua'a Al Masqati, Noor Khamdan, Mazen Al Saleh ve Sameera Al Bulushi olmak üzere tüm Thomson Reuters Islamic Finance Gateway çalışanlarına, bana büyük katkılar sağlamış olan çalışmalarını için teşekkür ederim.

Kitaptaki mülakatların gerçekleştirilmesinde birçok kişinin katkısı olmuştur. Bu isimler: Pakistan İslamabad'daki Siyaset Çalışmaları Enstitüsü üyeleri Shiraz Gull ve Ajmal Mehmood Awan; Dubai'deki Ahmad Majid Lootah; İsviçre'deki Dar Al-Maal Al-Islami çalışanı Edith Butcher; Bahreyn Ithmaar Bankası çalışanı Sharaf Khawaja; Suudi Arabistan'daki Dallah Al Baraka Group çalışanları Hassan Ibrahim, Dato' Vaseehar Hassan ve Mohamed Mousa; Kuala Lumpur'daki Perdana Leadership Foundation çalışanları Maznah Bahari ve Ima Abu Bakar; yine Kuala Lumpur'da bulunan Wan Zaleha Radzi ve IFSB çalışanları Siham Ismail ve Yazmin Aziz.

Sorularıma içtenlikle cevap veren ve gerekli bilgileri sağlayan kişilere de en içten teşekkürlerimi sunuyorum: Dr. Ibrahim Kamel; Profesör Rodney Wilson; LARIBA çalışanı Dr. Yahia Abdul Rahman; Dar Al-Maal Al-Islami çalışanı Khalid Abdulla-Janahi; INCEIF çalışanı Daud Vicary Abdullah; Profesör Simon Archer; Profesör Hossein Askari; Cagamas çalışanı Rafiza Ghazali; Ogilvy Noor çalışanı John Goodman; Thomson Reuters çalışanı

Abdulaziz Goni; Dr. Wafik Grais; ISRA çalışanı Farrukh Habib; HSBC Amanah çalışanı Rafe Haneef; o dönem IFSB çalışanı olan Abdullah Haron; Dünya Bankası çalışanı Dr. Zamir Iqbal; Ogilvy Noor çalışanı Shelina Janmohamed; Sairana Mohd Saad; Dubai'deki Hawkamah çalışanı Jahanara Sajjad; Şeyh Muddassir Siddiqi; Anthony Travis ve Funds@Work çalışanı Dr. Murat Ünal.

Son olarak mülakatları gerçekleştirebilmek adına zamanlarını cömertçe benim için harcayan bu seçkin isimlere en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Kendileri ile geçirdiğim vakit benim için ilham verici olmuştur: Profesör Hurşid Ahmed, Hajj Saeed Lootah, Prens Muhammed Al Faisal Al Saud Hazretleri, Şeyh Saleh Abdullah Kamel, Tun Dr. Mahathir Muhammed, Tan Sri Nor Mohamed Yakcop, Mustapha Hamat, Wan Rahim Kamil, Profesör Abbas Mirakhor, Profesör Rifaat Ahmed Abdel Karim, Şeyh Nizam Yaquby, Michael McMillen ve Rushdi Siddiqui.